

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

**Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656**

De secundis Nuptiis. Titulus XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

ca in fin. & ibi glos. & Dd. Instit. de nupt. Pan in c. & si necesse sub n. 9. h. t. ubi deest superior de jure vel de facto, recurrendum est ad Summum Pontificē ex generali potestate quam recipit à Deo, non ut vendicat sibi pœnam à lege impositā, sed ut iustitiam faciat, qui potest si velit providere propter bonum pacis, vel faciliorem dissolutionem matrimonii, ut dos vel donatio facta pro conservacione illiciti matrimonii restituantur, c. & si necesse & ibi Pan. n. 8. & seqq. h. t. Aut contraxerūt ignoranter, & attentis qualitatibus ignorantia fit restitutio hinc inde dotis & donationis, & non applicatur fisco, quia amittere dotem vel donationem propter nuptias est perdere proprium patrimonium. Pulchre Barr. in l. avunculo n. 4. ff. de condict. sine caus. & ibi Dd. Anchar. in c. & si necesse n. 8. hoc tit. & ibi Can.

De secundis Nuptiis.

Titulus XXI.

SVMMARIA.

- 1 Nuptiæ secunda approbantur ab ecclesia ac tertia & ulteriores.
- 2 Non benedicuntur & ratio.
- 3 Sacerdotis benedicentis secundas nuptias pœna.
- 4 Pœna mulieri imposita in odium secundæ matrimonij aut propter festinationē sunt sublata.
- 5 Pœna quæ apponuntur mulieri transeunt ad secundas nuptias post annum luctus non sunt sublata.
- 6 Sunt communes utrique conjugi.
- 7 Coniux transiens ad secunda vota nō potest ullo liberalitatis titulo in secundā conjugē transferre plus quam reliquerit uni ex filiis primi matrimonij cui minus reliquit & quod ultra reliquit pro non scripto habetur, & explicatur l. hac edictali c. de sec. nupt.
- 8 Coniuges ad secunda vota transeuntes quisquid titulo lucrativo de prioris conjugis bonis consecuti sunt, obnoxii sunt liberis prioris matrimonij conservare.

9 Dubitans de morte conjugis non potest transire ad secundas nuptias.

DIVORTIO facto solēt homines transire ad secundas nuptias, ideo subjicitur hic titulus. Secundæ nuptiæ approbantur ab ecclesia, & ac etiam tertiæ & ulteriores, c. apertant 31. q. 1. non benedicuntur, & c. 1. h. t. imo 2. si unus ex Conjugibus fuerit alias benedictus, nō debet de novo benedici, c. vir autem h. t. quia benedictio semel habita durat, & qui transit ad secundas nuptias communicat socio vel sociæ eam benedictionem, arg. c. quod in dubiis de consecrat. eccles. vel altar. Lacerdos benedicens secundas nuptias punitur suspensione ab officio & beneficio, non ipso facto, sed per sententiam vel alia arbitraria pœna, attentis circūstantiis & loci consuetudine à qua potest absolvi p episcopū, c. 7. & ibi Pan. n. 4. & seqq. h. t. Menoch. de arbitr. iud. cent. 5. cas. 4. 17. Pœna mulieri imposita & per leges in odium secundæ matrimonij, seu 4 propter festinationē, ut quia contraxit nuptias intra annū luctus, l. 1. & authent. ibi positus & l. 2. c. de secund. nupt. l. liberorum §. 1. ff. de iis qui not. infam. sunt sublata, c. super illa c. fin. h. t. nam cum mulier mortuo viro suo ab ejus lege sit soluta, & nubendi cui vult in domino tantum habeat facultatem, non debet sustinere jacturam si concessa sibi ab apostolo utatur potestate, c. fin. h. t. viri vero uxores lugere jure civili non compellantur, & sponsi nullus est luctus. l. uxores ff. de iis qui not. infam. Pœna & quæ apponuntur mulieri transeunti ad secundas nuptias post annum luctus non sunt sublata, l. femina cum authent. & l. seqq. c. de sec. nupt. Gail. obs. 98. lib. 2. quia nō sunt appositæ in odium matrimonij sed favore liberorum, Barr. in l. liberorū n. 2. ff. de iis qui not. infam. Pan. in c. fin. n. 3. h. t. & ibi Anchar. n. 9. & 10. tum quia sunt communes & utrique conjugi, l. generaliter cum authent. ibi 6 postu

positis C. de secund. nupt. Ideo conjunx transiens ad secunda vota non potest ullo liberatatis ꝛ titulo, ullo pacto, vel relicto in secundam conjugē transferre plus, quam reliquerit uni ex filiis primi matrimonii, cui minus reliquit, & quod ultra reliquit, pro non scripto habetur, l. hac edictali C. de secund. nupt. quæ lex nō mutat titulū institutionis novercæ aut vitrici, neq; etiam mutat portionem sive bona eis relicta, sed solum revocat tanquam non scriptū illud plus relictum novercæ aut vitrico, quod est ultra illud minus, quod filio prioris matrimonii est relictum, d. l. hac edictali §. sin. vero plus Angel. de Perus. in Authen. de non eligendo secund. nup. n. 13. Rot. divers. 432. in princ. & decis. 712. per totū par. 1. dum tamē relictu fuerit usq; ad legitimam, nam filio cui minus relictu est legitima, cum possit agere ad supplementum legitimæ, videtur relicta legitima, & per consequens conjunx secundi matrimonii debet habere quantum valet legitima filii, sive filius egerit ad supplementū legitimæ, sive nō, quia supplementio à lege fit ipso jure, Dec. in l. humanitatis sub n. 7. vers. 2. quia de supplemento & ibi Franc. Aretin. sub n. 5. vers. pro ista questione & Dd. Cod. de impub. & aliis subit. Mohed. decis. 1. de testam. Put. decis. 1. lib. 2. si dispositioni d. l. hac edictali contrahens secundas nuptias contraveniat. Rota servat quod filii primi matrimonii consequantur legitimam jure naturæ sibi debitam, & reliquum hereditatis inter eos & vitricum seu novercam dividatur, Rot. decis. 432. n. 1. & decis. 496. n. 1. par. 1. divers. Crescent. decis. 4. de testam. post relas. quatuor opiniones Rot. divers. decis. 756. par. 3. lib. 3. plures cumulans late Franc. Marc. q. 23. & tribus seqq. par. 2. ne novercalibus delinementis, filii injuria & damno afficiantur, l. 4. C. de inoff. testam. si vero relictu sit filio primi matrimonii pro eo & toto quod petere possit

ratione legitimæ, tunc relictu secundo conjugii transfertur in filiu, Cravet. conf. 193. n. 13. Rot. divers. decis. 596. n. 3. par. 1. sed transiens ad secundas nuptias nō prohibetur plus relinquere filiis natis ex secundo matrimonio quam filiis primi, dummodo hos non fraudet legitima, Paul. de Castro in auth. unde si parens nu. 2. C. de inoff. testam Dec. conf. 245. per tot. Cravet. conf. 193. n. 11. Rot. divers. decis. 432. n. 7. par. 1. Franc. Marc. qu. 23. par. 7. Greg. 15. decis. 173. & decis. 443. Præterea conjuges ad secunda vota transeuntes ꝛ quicquid titulo lucrativo de prioris conjugis bonis bonis consecuti sunt, obnoxii sunt liberis prioris matrimonii conservare, l. sœmina cum authen. ibi & l. generaliter cum authen. ibi C. de secund. nupt. Mynsiug. obser. 24. cent. 5. per totum. Mater quæ per transitum ad secunda vota perdidit tutelam, etiamsi testamento data sit tutrix, illam post mortem secundi mariti indistincte reassumere vetatur, Cyn. in Auth. ut matri & avie in 8. quest. C. quando mul. off. tut. fungi pot. Bald. in §. nos autem sub n. 48. Instir. de Artil. tut. Myns. obs. 83. cent. 3. Dubitans de morte ꝛ cōjugis potest transire ad secundas nuptias jure civili postquam conjugem per quinquennium expectavit, l. uxores §. si autem ff. de divort. Iure Canonico non potest contrahere secundas nuptias donec ei constet quod ex hac vita migravit conjunx ejus, c. 2. hoc tit. & ibi Can. Quod si secundum matrimonium bona fide contraxerit, & superveniat dubietas de morte prioris conjugis, ei cum quo contraxit debitum non deneget postulanti, quod à se nullatenus noverit exigendum; si de prioris vita constiterit, statim relictis adulterinis complexibus ad priorem conjugem revertatur, c. 2. §. si vero & §. seq. hoc tit. & ibi Can.